

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/56/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121012481
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Pollák
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2121012481.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Michala Polláka a sudcov JUDr. Martina Žovinca a JUDr. Dušana Szabó, v trestnej veci odsúdeného D. F., nar. XX.XX.XXXX, o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 11.02.2022 č. k. 10PP/72/2021-53, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 21.06.2022 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného D. P., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava rozhodol podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku tak, že žiadosť odsúdeného D. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 16.11.2011, sp. zn. 2T/234/2008, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 20.06.2013, sp. zn. 2To/123/2012 a rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 15.12.2020, sp. zn. 3T/124/2019, zamietol.

2. Proti uvedenému uzneseniu podal odsúdený priamo na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť.

3. Odsúdený podanú sťažnosť odôvodnil prostredníctvom obhajcu podaním zo dňa 10.03.2022 (skrátene) nasledovne:

3.1. Prvostupňový súd sa nedostatočne vysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre predmetné rozhodnutie, nedostatočne resp. nesprávne zistil skutkový stav veci vo vzťahu k plneniu druhej materiálnej podmienky na podmiennečné prepustenie na slobodu, výsledkom čoho je nesprávne rozhodnutie v podobe zamietnutia návrhu na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

3.2. Odsúdený sa nestotožňuje s názorom napadnutého súdu, že odsúdený nespĺnil druhú materiálnu podmienku (očakávanie, že odsúdený v budúcnosti bude viesť riadny život). Odsúdený uvádza, že samotná prognóza správania sa odsúdeného nemôže byť založená len výlučne na trestnej minulosti odsúdeného, nakoľko by mohlo dôjsť k porušeniu zákazu ne bis in idem (zákaz dvojitého trestania).

3.3. Odsúdený poukazuje na skutočnosť, že je už skoro 1,5 roka v neprerušovanom výkone trestu. Za obsahovo a skutkovo významnú okolnosť považuje to, že odsúdený podľa hodnotenia samotného ústavu plní stanovené ciele programu zaobchádzania a teda je zrejme, že odsúdený mal dostatok času na osvojenie si jednotlivých výchovných a sociálnych poznatkov z programu zaobchádzania a zároveň na druhej strane samotný ústav mal dostatok času, aby mohol proces resocializácie a jej úroveň u odsúdeného riadne posúdiť a zhodnotiť.

3.4. Odsúdený zdôrazňuje a poukazuje na to, že v prípade podmiennečného prepustenia z výkonu trestu má vybudované, resp. vytvorené predpoklady, ktoré sú zárukou toho, že v budúcnosti povedie riadny život.

3.5. Má za to, že súd skúmal splnenie druhej materiálnej podmienky len formálne a izolovane, viac menej len z informácií vyplývajúcich z registrov trestov, pričom podľa svojho názoru mal splnenie tejto podmienky skúmať komplexne a to aj s prihliadnutím na ďalšie skutočnosti.

3.6. Z vyjadrenia odsúdeného na VZ je zrejmý dôvod, prečo odsúdený v minulosti páchal trestnú činnosť, týmto dôvodom bola najmä jeho druhotná platobná neschopnosť a skutočnosť, že jeho bývalí zamestnávateľia nedodrжали dohodnuté podmienky pri nástupe do práce, v dôsledku čoho odsúdený často nedostal zaplatené, alebo dostal zaplatené výrazne mene ako mal dostať, čím sa odsúdený dostal do ťaživej situácie. V súčasnosti však možno konštatovať, že pred nástupom na výkon trestu odsúdený prešiel procesom osobného bankrotu, čím rozhodujúci faktor pre možné opätovné páchanie trestnej činnosti u odsúdeného odpadol. Odsúdený má v súčasnosti riadne vysporiadané aj platby výživného na svoje maloleté deti, pričom vyživovaciu povinnosť si riadne plní a túto nahlásil aj v ústave na výkon trestu.

3.7. Odsúdený v prípade prepustenia nebude sociálne izolovanou osobou, má po výkone trestu zabezpečený zdroj príjmu a teda jeden z možných faktorov sociálneho zlyhania je významným spôsobom eliminovaný.

3.8. Odsúdený má za to, že doterajší výkon trestu odňatia slobody splnil u odsúdeného všetky svoje základné funkcie a to najmä no nie výlučne svoju výchovnú a ochrannú funkciu a že nie je potrebné trvať na ďalšom/pokračujúcom výkone trestu odňatia slobody u odsúdeného a teda, že dosiaľ vykonanou časťou trestu už bol dosiahnutý účel trestu a ďalší výkon trestu už nie je potrebný.

3.9. Odsúdený tvrdí, že súd v súlade s § 68 Trestného zákona disponuje dostatočnými kontrolnými mechanizmami, prostredníctvom ktorých môže kontrolovať a zároveň pozitívne pôsobiť na ďalšie správanie odsúdeného a to jednak možnosťou nariadenia probačného dohľadu nad odsúdeným, ako i stanovením mu primeraných obmedzení ako i povinností, pričom odsúdený s takouto možnosťou, obmedzeniami a povinnosťami vopred súhlasil a súhlasí.

3.10. Kritický postoj odsúdeného k svojej predchádzajúcej trestnej činnosti, pozitívny prístup k svojmu ďalšiemu životu, aktívne udržiavané vzťahy so svojou rodinou, záruky v podobe úspešného začlenenia sa odsúdeného do spoločnosti, už naštartovaný proces resocializácie formou aktivít a programov v ÚVTOS sú podľa názoru odsúdeného dostatočnou zárukou a garanciou, že odsúdený sa v rámci podmieneného prepustenia osvedčí a že sociálne nezlyhá.

3.11. Navrhuje Krajskému súdu v Trnave, aby vyhovel žiadosti odsúdeného o jeho podmienené prepustenie a teda aby podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. poriadku uznesenie súdu prvého stupňa zrušil v celom rozsahu a sám vo veci rozhodol a to tak, že odsúdeného podmienenčne prepustí na slobodu z výkonu trestu odňatia slobody a zároveň mu uloží primeranú skúšobnú dobu.

4. Prokurátor sa práva na podanie sťažnosti vzdal.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a

b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

5. Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smeruje voči výroku, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

6. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo sťažnostný súd zistil nasledovné.

7. Napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o žiadosti odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zo dňa 24.11.2021, ktorý si vykonáva na základe rozhodnutia citovaného v odôvodnení prvostupňového uznesenia. Vykonaným dokazovaním dospel prvostupňový súd k záveru, že odsúdený síce splnil formálnu podmienku na podanie si žiadosti o podmienené prepustenie a prvú materiálnu podmienku, avšak nesplnil druhú materiálnu podmienku na podmienené prepustenie.

8. Poukázal pritom na skutočnosť, že odsúdený bol doposiaľ 8-krát súdne trestaný za rôznorodú trestnú činnosť. Jeho zjavné kriminálne sklony počas pobytu na slobode neumožňujú súdu dospieť k záveru, že od neho možno očakávať vedenie riadneho života. Svedčí o tom skutočnosť, že si z predchádzajúcich odsúdení nevzal žiadne ponaučenie, ktoré by ho motivovalo k tomu, aby sa už ďalej nedopúšťal páchania trestnej činnosti a aby viedol riadny život. Osoba odsúdeného, ako recidivujúceho páchatel'a, nevytvára predpoklady na úvahu, že v prípade podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody povedie riadny život. V jeho prípade preto prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatel'om trestnej činnosti. V prípade odsúdeného nejde len o jednorazové vybočenie z riadneho spôsobu života, ale o opakované sklony k páchaniu trestnej činnosti. Záver z celkového hodnotenia

osoby odsúdeného a jeho doterajšieho života však podľa súdu neumožňuje prijať pozitívnu prognózu jeho budúceho správania, t. j. že nebude páchať protispoločenskú činnosť a bude viesť život v súlade so spoločenskými záujmami. Súd mal za to, že náprava páchatelia a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmiennečným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

9. Preskúmaním konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia sťažnostný súd zistil, že toto bolo vykonané v súlade so zákonom, keď prvostupňový súd nariadil a vykonal verejné zasadnutie, na ktorom vypočul procesné strany, oboznámil listinné dôkazy a dal odsúdenému možnosť dostatočne realizovať jeho práva, ktoré mu vyplývajú z ustanovení Trestného poriadku.

10. Z ustanovenia § 66 ods. 1 Trestného zákona vyplýva, že na to, aby mohol byť odsúdený podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody musia byť splnené súčasne okrem formálnej podmienky spočívajúcej vo vykonaní zo zákona stanovenej časti uloženého trestu aj dve materiálne podmienky, ktoré spočívajú v tom, že odsúdený svojím správaním vo výkone trestu odňatia slobody preukázal polepšenie a tiež v tom, že sa môže od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

11. Prvostupňový súd u odsúdeného správne vyhodnotil splnenie formálnej podmienky a správne zhodnotil aj správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody a sťažnostný súd na odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu v tomto rozsahu bez potreby jeho opakovania v plnom rozsahu odkazuje.

12. Zistenia, ktoré bral prvostupňový súd do úvahy pri skúmaní splnenia materiálnych podmienok, sú zistené správne a sú tými relevantnými skutočnosťami, ktoré bolo potrebné zvážiť a vyhodnotiť. Úvaha prvostupňového súdu pritom vychádza z logického zhodnotenia zistených skutočností. Sťažnostný súd sa preto stotožňuje v týchto smeroch s presvedčivým a správne odôvodneným uznesením prvostupňového súdu a v podrobnostiach naň odkazuje.

13. Sťažnostný súd považuje za potrebné k nespĺneniu druhej materiálnej podmienky len dodať, že pri vyhodnotení druhej materiálnej podmienky je potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti.

14. Je preto správny postup prvostupňového súdu, ktorý komplexne posudzoval osobnosť odsúdeného, charakter trestnej činnosti aj resocializačnú prognózu odsúdeného. Sťažnostný súd konštatuje, že opakované páchanie trestnej činnosti (8-krát súdne trestaný) pre rôznorodú trestnú činnosť, svedčí o tom, že si z predchádzajúcich odsúdení nevzal žiadané ponaučenie, ktoré by ho primälo k tomu, aby sa už ďalej nedopúšťal trestnej činnosti a aby viedol riadny život. Voči odsúdenému sa opakovane uplatnil aj inštitút podmiennečného odsúdenia, ktorým mu bola daná možnosť preukázať polepšenie a nápravu, avšak túto možnosť odsúdený nevyužil a opätovne sa dopustil trestnej činnosti, za ktorú bol aj odsúdený. Niet prečo sa rozumne domnievať, že podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody splní svoj zákonom sledovaný účel.

15. Sťažnostný súd ešte upozorňuje, že na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje právny nárok, podmiennečné prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť riziko recidívy, pričom takou okolnosťou je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného. Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby bol odsúdený automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, prípade za dobré správanie vo výkone trestu bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania.

16. Odsúdený však v písomných dôvodoch sťažnosti namieta, že súd skúmal splnenie druhej materiálnej podmienky len formálne a izolovane, viac menej len z informácii vyplývajúcich z registrov trestov, pričom mal splnenie tejto podmienky skúmať komplexne a to aj s prihliadnutím na ďalšie skutočnosti. Sťažnostný súd v tejto súvislosti konštatuje, že je pravdou, že pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody treba vždy zhodnotiť osobu odsúdeného a celý jeho doterajší život, vrátane jeho správania pred spáchaním trestného činu, správania, ktoré viedlo k jeho spáchaniu, ako aj správania vo výkone trestu odňatia slobody. Tieto okolnosti pritom nemožno hodnotiť izolovane, ale je nutné ich posudzovať vo vzájomných súvislostiach. Len tak je totiž možné spoľahlivo posúdiť či aktuálne správanie sa odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody nie je len vonkajším prejavom jeho prispôsobenia sa prostrediu ústavu na výkon trestu, ale je výrazom skutočných zmien jeho osobnosti odôvodňujúcich nádej, že v budúcnosti povedie riadny život. Očakávanie správania sa odsúdeného v budúcnosti je možné vyvodiť z objektívnych okolností, ktoré sa už stali a ktoré musí súd logicky vyhodnotiť. Ohľadne správania sa odsúdeného v budúcnosti súd pri rozhodovaní o

podmienečnom prepustení vyvodzuje iba predpoklady a očakávania, pretože logicky nemôže vedieť, čo sa v budúcnosti skutočne stane. Správanie sa odsúdeného v minulosti má v tomto prípade rozhodujúci význam pri určení pravdepodobnosti jeho správania sa v budúcnosti.

17. Samotnou okolnosťou, ktorá má teda nepochybne veľký význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho prípadnej trestnej činnosti. Pre posúdenie otázky prípadnej recidívy je súd vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti. Súd môže pri hodnotení osoby odsúdeného prizerať na skutočnosť, že sa v minulosti dopustil trestných činov a z toho vyvodíť príslušné závery z hľadiska jeho vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným Trestným zákonom a možnosti jeho nápravy a polepšenia.

18. Odsúdený bol doposiaľ 8-krát súdne trestaný pre páchanie rôznorodej trestnej činnosti. Početnosť predchádzajúcich odsúdení, ako i to, že v minulosti bol voči nemu uplatnený inštitút podmienečného odsúdenia, vedú potom k logickému záveru, že ani predchádzajúce odsúdenia, ani príležitosť daná mu podmienečným odsúdením nemala na neho ten výchovný účinok, aby ho viedla k riadnemu životu. Osobu odsúdeného možno teda považovať za recidivistu so sklonmi k páchaniu trestnej činnosti a v jeho prípade možno vidieť riziko v prognóze zlyhania. Niet prečo sa rozumne domnievať, že podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody splní v prípade odsúdeného svoj zákonom sledovaný účel.

19. Ostatné skutočnosti uvádzané odsúdeným v sťažnosti (kritický postoj odsúdeného k svojej predchádzajúcej trestnej činnosti, pozitívny prístup k svojmu doterajšiemu životu, aktívne udržiavané vzťahy s rodinou, zabezpečené ubytovanie a práca) sú v kontexte vyššie uvedeného nedostatočné na to, aby súd jeho žiadosti o podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vyhovel. V prípade odsúdeného prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti.

20. Sťažnostný súd v závere upozorňuje, že síce riaditeľ ústavu odporučil podmienečné prepustenie odsúdeného, ale súd, ktorý rozhoduje o návrhu odsúdeného na podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie je v žiadnom prípade viazaný uvádzaným záverom a odporúčaním riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody v podávaných hodnoteniach, pričom len súd je kompetentný posudzovať splnenie zákonných podmienok pre podmienečné prepustenie odsúdenej osoby z výkonu trestu odňatia slobody.

21. Záver z celkového zhodnotenia osoby odsúdeného a jeho doterajšieho života teda ani podľa názoru sťažnostného súdu neumožňuje prijať pozitívnu prognózu jeho budúceho správania, t. j. že bude žiť v súlade s právnymi, etickými a morálnymi normami spoločnosti. Uvedený účel nemožno dosiahnuť ani uložením dlhšej skúšobnej doby, keďže jej plynutie sa v prípade predchádzajúcich trestov ukázalo na dosiahnutie účelu trestu ako neefektívne.

22. Pokiaľ ide o konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, toto bolo vykonané v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a odsúdenému bola daná plná možnosť realizovať práva, ktoré mu garantuje zákon.

23. S poukazom na uvedené sťažnostný súd zamietol sťažnosť odsúdeného, nakoľko táto nebola dôvodná.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.